

Koronavírus (COVID-19) és a krónikus limfocitás leukémiában (CLL) érintettek

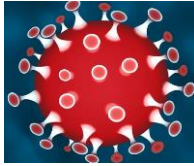
A CLL Advocates Network nyilatkozata

2020. július 16. (3. változat – frissítve a jelenlegi irányelvek alapján)

Ezen nyilatkozat írásakor még csak mintegy fél éve ismerjük a SARS-CoV2 néven ismert új típusú koronavírus által kiváltott COVID-19 betegséget. A vírussal kapcsolatos kutatások csaknem mindegyikét olyan pácienseken végezték, akiknél nem volt jelen daganatos betegség. A helyzet ugyan gyorsan változik, egyelőre azonban csak minimális információkkal rendelkezünk a COVID-19 CLL-es páciensekre gyakorolt hatásairól. A betegséggel kapcsolatos információk és irányelvek szinte hétről hétre változnak. A CLL Advocates Network szeretne olyan tanácsokat adni, amelyek kifejezetten a CLL pácienseknek szólnak – ebben a nyilatkozatban ilyen javaslatokat igyekeztünk összegyűjteni.

ÁLTALÁNOS TANÁCSOK

- A daganatos pácienseknél az egészséges populációval összehasonlítva jelentősen magasabb a kockázata, hogy a COVID-19 betegség lefolyása súlyos tüneteket fog okozni. Ez még fokozottabban igaz a CLL páciensekre.
- Ugyanakkor az is igaz, hogy sok CLL páciensnél csak enyhe vagy közepes súlyos tüneteket fog okozni a fertőzés, és közülük a legtöbbben nem fognak belehalni a betegségbe. A betegség várható kimentelei egyelőre nem ismertek pontosan a CLL páciensek körében, mivel erről még nem született kellő mennyiségű adat.
- A SARS-CoV2 elsősorban a levegőben terjed (például a vírushordozók köhögése, tüsszentése vagy kiabálása útján). A vírus közvetve is a szervezetünkbe kerülhet, amennyiben olyan felületeket érintünk meg, amelyen aktív vírusrészecske van jelen, majd ezután a szánkhoz, az orrunkhoz vagy a szemünkhöz érünk.
- Olyanok is képesek a fertőzés továbbadására, akiknél semmilyen tünet nincs, vagy csak enyhe tüneteik vannak.
- A személyes higiénia fenntartása és a közegészségügyi tanácsok betartása igazolt hatékonysággal védenek a fertőzéssel szemben. Ilyen tanácsok többek között az alábbiak:
  - Gyakori és alapos kézmosás
  - Ha nincs nálunk zsebkendő, akkor tüsszentsünk a könyökhajlatunkba

- Rendszeresen fertőtlenítsük a különféle felületeket
- Ne érintsük meg az arcunkat akkor, ha előtte nem mostunk alaposan kezet
- Továbbra is kerüljük a kézfogást
- Továbbra is kerüljük a tömegrendezvényeket
- Tartsunk legalább 1 méteres távolságot másoktól, vagy ha lehetséges, akkor inkább 2 métert és viseljünk maszkot
- Ha lehetséges, inkább a szabadban tartózkodjunk és ne beltéren
- Az országok egy részében jelenleg bevett gyakorlat, hogy az egészségügyi dolgozók személyi védőfelszerelést viselnek. Az egészségügyi dolgozók és a szociális munkások rendszeres tesztelése szintén fontos eszköze a további fertőzések megelőzésének. A tesztelési kapacitások növelése továbbra is kiemelten fontos feladat.
- Annak ellenére, hogy egyre többet tudunk a vírusról és a kezelési módszereik is fejlődnek, még mindig egy potenciálisan halálos kimenetelű fertőzésről van szó, amely továbbra sem tűnt el. A CLL pácienseknek emiatt különösen óvatosnak kell lenniük.

MEGKÜZDÉSI STRATÉGIÁK

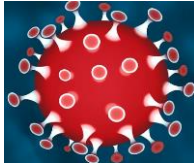
A koronavírus világjárvány hatásait mindannyian a bőrünkön érezzük. Ebben az új helyzetben mindannyiunknak el kell tudnunk sajátítani azokat a módszereket, amelyekkel a legnagyobb eséllyel kerülhető el a fertőzés.

Magyarországon a Nemzeti Népegészségügyi Központ koronavírus oldalán találjuk meg a legújabb, a mindennapi életre vonatkozó gyakorlati tanácsokat is tartalmazó információkat:

COVID-19 TÁJÉKOZTATÓ OLDAL <https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/lakossagi-tajekoztatok/koronavirus>

FOLYTATHATÓ-E A DAGANATOS BETEGEK KEZELÉSE?

Azon felmerülő kérdésre, hogy a daganatos betegek kezelése folytatható vagy késleltethető-e, arra a Német Hematológiai és Onkológiai Társaság (German Society of Haematology and Oncology, DGHO) az alábbi megállapítást tette: amennyiben a daganat kezelése a beteg túlélése szempontjából fontosabb, mint az új koronavírus elleni túlzott elővigyázatosság (ilyen pl. a kezelés megszakítása vagy késleltetése), a kezelés folytatandó. Hangsúlyozandó, hogy azon betegek, akik a terápia miatt folyamatos kontroll alatt vannak, általában kevesebb fertőzéssel találkoznak, mint azok, akiknek nyomon követésük nem ennyire kontrollált. Ezért az akut daganatos betegek többségénél az ésszerű és tervezett kezelés előnye meghaladja a lehetséges koronavírus fertőzés kockázatát. Kezelőorvosa az Ön érdekeit szem előtt tartva, az állapotától és a terápiától függően javasolhatja a kezelés elhalasztását vagy késleltetését.

MIT KELL TENNIE, HA ÖN CLL BETEG ÉS KORONAVÍRUS VAGY COVID-19 FERTŐZÖTT?

1. **Ha a tünetei a COVID-19-ra utalnak, vagy tud olyan fertőzőtről, akinek a közelében tartózkodott**, kövesse az országában bevezetett eljárást (Magyarországon hívja a hét minden napján 24 órában ingyenesen hívható információs számokat: 06-80-277-455 vagy 06-80-277-456).
2. **Tájékoztassa hematológusát/onkológusát telefonon, e-mailen, faxon** (ne menjen be a kórházba, tartsa szem előtt az egészségügyi dolgozók, fekvő- és járóbetegek védelmét).
3. **Csak abban az esetben hagyja abba a kezelést**, ha hematológusa vagy onkológusa erre kéri. Bizonyított fertőzöttség esetén kérje meg kezelőorvosát, hogy egyeztessen a kezelésben résztvevő orvosokkal, arra az esetre, ha szükség lenne a terápia módosítására.

ELKÜLÖNÍTÉS ELLENÉRE SINCS EGYEDÜL!

Telefonon vagy online tartsa a kapcsolatot családjával és barátaival, és nézzen utána hogyan létesíthet virtuális kapcsolatot a helyi támogató szervezettel (Magyarországon keresse a Magyar Onkohematológiai Betegekért Alapítványt <https://onkohemat.hu/>, vegye igénybe az ingyenes online mentálhigiénés tanácsadást).

Mint a legtöbb CLL betegnek, bizonyára Önnek sem ismeretlen az izoláció, amely a védelmét szolgálja. Elszigetelve lenni kihívás, azonban a múltban is sikeresen vette az akadályokat, ebből erőt merítve ezt is legyőzi majd. Elképzelhető, hogy akiknek nincs ilyen jellegű tapasztalata Önből merítenek most erőt és bátorságot.

CLL Advocates Network Team

Lépjen kapcsolatba velünk: info@clladvocates.net

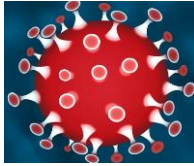
TOVÁBBI INFORMÁCIÓK A COVID-19-RŐL:

COVID-19 and CLL specific information

- ASH (American Society of Hematology) FAQs: <https://www.hematology.org/covid-19/covid-19-and-cll>
- CLL Society COVID-19 updates: <https://cllsociety.org/covid-19/>
- UK CLL Forum website <https://ukcclforum.org/>

COVID-19 and cancer information

- Blood cancer UK: <https://bloodcancer.org.uk/support-for-you/coronavirus-covid-19/coronavirus-blood-cancer/>
- Cancer research UK: <https://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/cancer-in-general/coronavirus>
- Leukaemia Care UK: <https://www.leukaemiacare.org.uk/support-and-information/latest-from-leukaemia-care/blog/shielding-for-people-with-blood-cancers-faqs/>

- NIH (National Institutes of Health) USA:
<https://www.cancer.gov/about-cancer/coronavirus/coronavirus-cancer-patient-information>
- ASCO (American Society of Clinical Oncology):
<https://www.cancer.net/blog/2020-06/common-questions-about-covid-19-and-cancer-answers-patients-and-survivors>
- German DGHO (German Society of Haematology and Oncology)
<https://www.dgho.de/aktuelles/news/news/2020/coronavirus-covid-19-bei-krebspatienten>
- Onkopedia (a guideline portal for practising doctors in Germany, for CLL-specific information see chapter 6.2.13 Chronische Lymphatische Leukämie (CLL))
<https://www.onkopedia.com/de/onkopedia/guidelines/coronavirus-infektion-covid-19-bei-patienten-mit-blut-und-krebserkrankungen/@@guideline/html/index.html>

General COVID-19 information & information for vulnerable populations

- CDC (Center for Disease Control- USA):
<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-nCoV/index.html>
- WHO (World Health Organization):
<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
- UW (Univ. of Washington) IDEA program- Treatment and Clinical Trials:
<https://covid.idea.medicine.uw.edu>
- Johns Hopkins COVID-19 Dashboard mapping global cases:
<https://www.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>
- Government of Canada

<https://www.canada.ca/en/public-health/services/publications/diseases-conditions/vulnerable-populations-covid-19.html>

CLL oldalak:

CLL Support Association
<https://www.clisupport.org.uk/coronavirus/>

CLL Society
<https://cllsociety.org/covid-19/>

UK CLL Forum
<http://www.ukcllforum.org/>

További daganatos betegséggel kapcsolatos oldalak:

Bloodwise
<https://bloodwise.org.uk/blog/coronavirus-and-blood-cancer>

One Cancer Voice
https://bloodwise.org.uk/sites/default/files/documents/one_cancer_voice_advice_on_coronavirus_for_people_with_cancer.pdf